

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за права детета
23 Број 06-2/574-21 – 2
29. децембра 2021. године
Београд

ЗАПИСНИК
СЕДМЕ СЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ПРАВА ДЕТЕТА
ОДРЖАНЕ 29. ДЕЦЕМБРА 2021. ГОДИНЕ

Седница је почела у 12,50 часова.

Седницом је председавао Ивица Дачић, председник Народне скупштине и председник Одбора за права детета.

Седници су присуствовали чланови Одбора: Јелена Обрадовић, Наташа Ивановић, Дубравка Филиповски, Милијана Сакић, др Весна Ивковић, Илија Животић и Данијела Вељовић.

Седници су присуствовали заменици одсутних чланова Одбора: Љиљана Малушић (Јелена Мијатовић, члан), Весна Стамболић (Никола Лазић, члан), Драгана Бранковић Минчић (Милија Милетић, члан), Сандра Јоковић (Миланка Јевтовић Вукојичић, члан) и Хаџи Милорад Стошић (Јелисавета Вељковић, члан).

Седници Одбора нису присуствовали: др Владимир Орлић, Стефан Кркобабић, Радован Тврдишић, Елвира Ковач и Марија Јевђић, потпредседници Народне скупштине, као ни следећи чланови Одбора: Мисала Праменковић, Розалија Екрес, Загорка Алексић и Мирсад Хоџић, нити њихови заменици.

Седници је присуствовала, испред Министарства за бригу о породици и демографију, Милка Миловановић Минић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографију.

На предлог председника Одбора, једногласно (13 гласова „за“) је усвојен следећи:

Дневни ред:

1. Разматрање Извештаја о раду Савета за права детета Владе Републике Србије, који је поднело Министарство за бригу о породици и демографију (23 Број 02-1567/21 од 9. септембра 2021. године);

2. Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период од јула до септембра 2021. године (23 Број 02-891/21-6 од 16. децембра 2021. године);

3. Р а з н о.

Пре преласка на рад по утврђеном дневном реду, Одбор је једногласно (13 гласова „за“) и без примедби усвојио записник Шесте седнице Одбора, одржане 29. јула 2021. године.

Прва тачка дневног реда. - Разматрање Извештаја о раду Савета за права детета Владе Републике Србије, који је поднело Министарство за бригу о породици и демографију (23 Број 02-1567/21 од 9. септембра 2021. године);

Пре преласка на рад по утврђеном дневном реду, председник Одбора је обавестио присутне да је Министарство за бригу о породици и демографију доставило Одбору Извештај о раду Савета за права детета Владе Републике Србије, као и да је Влада Републике Србије 1. априла 2021. године донела Одлуку о образовању Савета за права детета и да у складу са поменутом одлуком Савет доставља извештај о раду надлежном одбору – Одбору за права детета сваких 60 дана. Такође, истакао је и да је ово први пут, у овом Сазиву Народне скупштине, да Савет доставља Извештај о свом раду Одбору, уз напомену да је Савет, у претходном Сазиву Народне скупштине, већ достављао Одбору извештаје о свом раду те да је ово само наставак сарадње и континуитета. Такође је појаснио да је стручну и административно – техничку потпору Савету, у претходном периоду пружало Министарство за рад, борацка и социјална питања, а да то сада обавља Министарство за бригу о породици и демографију. Подсетио је чланове да им је Одлука о образовању Савета достављена, као и задаци Савета и да је члановима и заменицима чланова Одбора достављен Извештај за 1. тачку дневног реда, путем електронске поште, те да су имали прилике да се са садржином благовремено упознају.

Уводно представљање Извештаја о раду Савета за права детета Владе Републике Србије, испред Министарство за бригу о породици и демографију поднела је Милка Миловановић Минић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографију и члан Савета за права детета Владе Републике Србије. Она је подсетила да је на предлог Министарства за бригу о породици и демографију образован Савет за права детета Одлуком Владе Републике Србије и да је Савет саветодавно тело Владе и један од најважнијих националних механизма за остваривање права детета, чији рад и постојање подржава и Комитет за права детета Уједињених нација.

Током представљања Извештаја истакнуто је да је Савет за права детета први пут основан 16. маја 2002. године са циљем да иницира мере за израђивање целовите и кохерентне политике према деци и младима, да дефинише препоруке за остваривање важних социјалних индикатора у области бриге о деци и предлаже политике остваривања права деце у складу са Конвенцијом о правима детета. Поред тога, наглашено је да је у периоду од образовања Савет за права детета одржао конститутивну седницу Савета 21. јула 2021. године, којом је председавао председник Савета, ресорни министар, господин Радомир Митровић. Наглашено је да су на седници чланови Савета упознати са конкретним активностима које је на унапређењу, заштити и промоцији права деце од свог формирања, у октобру 2020. године, предузело Министарство за бригу о породици и демографију. С тим у вези, поменут је Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом, који је у примени од 1. јула, као и то да је у процедури доношење Закона о изменама и допунама Породичног закона и да је Радна група почела са радом 12. јула 2021. године. Поред тога, чланови Одбора су извештени о томе да су чланови Савета обавештени да је Министарство донело неколико значајних инструкција за рад центара за социјални рад, као што је Инструкција о начину рада установа социјалне заштите и организација социјалне заштите за пружање услуга социјалне заштите деци у заштити од злоупотребе дечијег рада, у сарадњи са Републичким заводом за социјалну заштиту, као и Инструкција о начину рада центара у поступку одржавања личних односа детета са родитељом и другим лицима са којима га везује посебна блискост у контролисаним условима, дакле, у ситуацијама када је у питању развод родитеља. Поменуто је и да је Министарство за бригу о породици и демографију координатор Националног управног одбора, Пројекта „Подстицајно родитељство кроз игру“, који спроводи

УНИЦЕФ, уз подршку ЛЕГО фондације и Владе Републике Србије. Одбор је обавештен да је на седници Савета наведено да су приоритетни задаци Владе Републике Србије на реализацији циљева одрживог развоја Агенде 20/30 - активности које ће омогућити равномерну доступност инклузивног образовања, заштиту деце од насиља, елиминисање дечијих бракова, заштиту менталног здравља деце и младих и заштиту дечијих права у подручју климатских промена, као и да је у оквиру новог програма сарадње са УНИЦЕФ-ом за период од 2021. до 2025. године предложено да се та сарадња фокусира на три кључне теме, а то су успостављање Радне групе за спровођење и праћење Стратегије за превенцију, заштиту деце од насиља, затим праћење и подршка Савету у реализацији активности у оквиру националног позива на акцију, подршка развоју деце у раном детињству, као и интересорком програму и размена мишљења и договор везано за значајне изазове пандемије (попут тога како да се повећа рутинска имунизација деце, важност повратка деце у школе и како да се осигура да школе остану безбедне за децу, укључујући и активности на охрабривању наставника да се вакцинишу против Ковида-19). Речено је и да је на седници Савета истакнута потреба вакцинације и да је уочен проблем немотивисаности младих да се вакцинишу и у том смислу је указано на неопходност стимулације младих на вакцинацију.

Чланови Одбора су информисани да Министарство трговине, туризма и телекомуникација даје пуни допринос решавању проблема дигиталног насиља кроз велики број активности Националног контакт центра за заштиту деце од дигиталног насиља, који је формиран 2016. године и функционише у пуном капацитету од 2017. године. Такође је изнет став да проблем прекомерне употребе и коришћења непримерених и опасних садржаја дигиталних технологија се најбоље може решити кроз образовање, системском едукацијом деце и младих, али и наставника, са циљем стицања способности самосталног вршења селекције штетних и некорисних садржаја.

На крају излагања, Милка Миловановић Минић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографију и члан Савета за права детета Владе Републике Србије, је подсетила на ранију иницијативу за доношење новог Националног акционог плана за децу, за чију је израду формирана Радна група 2018. године, уз напомену да није дошло до израде новог Националног акционог плана, те је нагласила да ће се Савет за права детета тиме бавити у наредном периоду, као и да је Закон о правима детета у плану рада Министарства за бригу о породици и демографију.

У дискусији су учествовали чланови и заменици чланова Одбора: Ивица Дачић, др Весна Ивковић, Милијана Сакић, Весна Стамболић, као и Милка Миловановић Минић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографију и члан Савета за права детета Владе Републике Србије.

Током дискусије чланови и заменици чланова Одбора за права детета су похвалили и изнели позитивне оцене у вези са поднетим Извештајем о раду Савета за права детета Владе Републике Србије.

На крају дискусије, а на предлог председника, Одбор је једногласно (12 гласова „за“) прихватио Извештај о раду Савета за права детета Владе Републике Србије, који је поднело Министарство за бригу о породици и демографију (23 Број 02-1567/21 од 9. септембра 2021. године). Председник је обавестио Одбор да ће у складу са чл. 67 и 229. Пословника Народне скупштине известити Народну скупштину о прихватању Извештаја о раду Савета за права детета Владе Републике Србије, као и да ће у сврху информисања бити достављено народним посланицима са осталим прегледима аката.

Друга тачка дневног реда - Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период од јула до септембра 2021. године (23 Број 02-891/21-6 од 16. децембра 2021. године);

Пре преласка на рад по утврђеном дневном реду, председник Одбора је обавестио присутне да је Министарство за бригу о породици и демографију доставило Одбору Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период од јула до септембра 2021. године, у складу са чланом 229. Пословника Народне скупштине који прописује да министар информише надлежни одбор Народне скупштине о раду министарства једном у три месеца, као и да је члановима и заменицима чланова Одбора достављена Информације за 2. тачку дневног реда, путем електронске поште, те да су имали прилике да се са садржином благовремено упознају.

Уводно представљање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период од јула до септембра 2021. године поднела је Милка Миловановић Минић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографу. Током презентовања Информације о раду државна секретарка се осврнула на чињеницу да су се, у периоду од јула до септембра, најзначајније активности у раду министарства односиле на рад на изменама и допунама Породичног закона. Наиме, изнет је податак да је 12. јула 2021. године одржан први састанак Посебне радне групе за израду нацрта Закона о изменама и допунама Породичног закона, као и да чланове поменуте Радне групе чине представници више министарстава, установа социјалне заштите и цивилног сектора, представник Заштитника грађана, Повереника за заштиту равноправности, Повереника за информацију од јавног значај и заштиту података о личности, Високог савета судства, Адвокатске коморе Србије, као и представници других установа, а да је председник Радне групе Радомир Дмитровић, министар за бригу о породици и демографију. Подсећајући да је Породични закон у примени још од 1. јула 2005. године, чланови Одбора су информисани о потреби редефинисања мера превентивног и корективног надзора над родитељским правом, укидања могућности усвајања детета чији су родитељи лишени пословне способности и укидања могућности склапања споразума о усвојењу између родитеља и будућих усвојитеља, као и о томе да је новим одредбама предвиђено укидање потпуног и делимичног лишења пословне способности и увођење института ограничене пословне способности, чиме Република Србија испуњава један од својих међународних обавеза у складу са Конвенцијом о заштити особа са инвалидитетом. Поред тога, речено је да Закон уводи и дефиницију детета у складу са Конвенцијом о правима детета, укидање физичког кажњавања, као васпитног средства родитеља и укидање малолетничких бракова. Такође, предвиђено је увођење обавезе надлежних органа да прате изречену меру заштите од насиља у породици, као и дефинисање појма најбољег интереса детета. Истакнуто је да измене и допуне Породичног закона имају за циљ израду модерног закона, усклађеног са међународним принципима и стандардима, као и да су предвиђене измене и допуне резултат праћења стања и представљају одговор државе на пораст насиља у породици, великог броја развода и спорова око родитељског права, пораста деце без родитељског старања, као и потребе њихове боље заштите у породичном окружењу и у хранитељским породицама, као и чињенице да су наведене области од суштинског значаја у процесу придруживања Србије Европској унији, и то у склопу права које регулише Поглавље 23. као и у примени различитих конвенција чији је Србија потписник.

Оцењено је да је у циљу благовременог, целовитог и законитог поступања општинских, односно градских управа и центара за социјални рад, а у складу са Законом о државној управи, неопходно донети посебну инструкцију, којом се уређују обавезе општинских и градских управа у поступку остваривања права на накнаду зараде, за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета, одсуства са рада ради посебне неге детета, права на остале накнаде по основу рођења и неге детета, посебне неге детета, као и права на додатак за помоћ и негу другог лица.

Изнет је и податак да је у Србији, у 2020. години, склопљено 10 хиљада бракова мање, а да је број становника према последњем подацима пао испод 7 милиона, те да је само на нивоу неповољног односа наталитета и морталитета, изгубљено 55.000 становника.

Између осталог, наведено је да је Министарство за бригу о породици и демографију у сарадњи са Фондацијом Ана и Владе Дивац, организовало видео конференцију на којој су локалним самоуправама представљени резултати истраживања и где су представници локалних самоуправа изнели примере пронаталитетних мера у својим срединама и усагласили да је институционална подршка породици неопходна, не само у финансијском смислу, кроз родитељски додатак или издвајање за медицински, потпомогнуту оплодњу, већ да је та помоћ неопходна и током одгајања деце, нарочито до 12. године живота и том приликом препознат је велики значај у увођењу флексибилног радног времена, рада у сменама, као и значај контаката са послодавцима у погледу промовисања потребе усклађивања жеље за профитом и подршке родитељству.

Одбор је извештен да је министар за бригу о породици и демографију присуствовао заједничкој седници Владе Републике Србије и Владе Мађарске у Будимпешти, после које су премијери, Ана Брнабић и Виктор Орбан, потписали споразум о стратешком партнерству, а у оквиру билатералних састанака, министар Дмитровић је са министарком Каталин Новак, која у Влади Мађарске руководи ресором за демографију и популациону политику, разговарао о искуствима ове суседне државе у области унапређења демографије, као и напорима Владе Републике Србије да се заустави негативна стопа наталитета.

Поменуто је да је од стране Министарства за бригу о породици и демографију покренута иницијатива за унапређење правилника о хранитељству, као и усклађивања општег протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања, што је и обавеза предвиђена у Поглављу 23. Одбор је обавештен и да је одсек за управно надзорне послове у области породичне правне заштите у наведеном периоду примио укупно 400 предмета, од тога 41 управних, жалбе, изузећа, сукоба и надлежности, одлучивање по пресуди управног суда и 359 ван управних који се односе на притужбе грађана. Између осталог, изнет је и податак да је у циљу доприношења побољшању укупне демографске слике Србије извршен обилазак укупно 23 јединице локалне самоуправе чиме је настављено са прикупљањем података примера добре праксе који ће се интегрисати у свеобухватни документ који ће бити представљен Влади Републике Србије. Такође је наведено да је урађено 28 управних предмета и 374 вануправних, а да је сектор за популациону политику, политику наталитета и репродуктивно здравље у периоду јул - септембар примио 270 предмета и 415 питања грађана путем мејла и аудио-порука и питања служби дечије заштите.

На крају представљања истакнуто је да је унапређење демографске слике Србије најважније национално питање и обавеза сваке локалне самоуправе и сваког појединца и да Министарство за бригу о породици и демографију посвећено ради на подршци програма Владе и спровођењу плана Србије 2025. који се односи на побољшање услова живота.

У дискусији су учествовали чланови и заменици чланова Одбора: Ивица Дачић, др Весна Ивковић, Милијана Сакић, Весна Стамболић, као и Милка Миловановић Минић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографију.

Током дискусије чланови и заменици чланова Одбора су похвалили Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију, сматрајући је детаљном и свеобухватном, уз констатацију да су надлежно министарство и Влада посвећено радили на проблему заштите породице са децом. У току дискусије било највише је речи и о статусу самохраних родитеља, потреби формирања Алиментационог фонда, као и о побољшању статуса и положаја породиља које се после породилског одсуства враћају на посао.

На крају дискусије, а на предлог председника, Одбор је једногласно (12 гласова „за“) прихватио Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период од јула до септембра 2021. године. Председник Одбора је обавестио, да ће Одбор на основу члана 229.

став 4. Пословника Народне скупштине поднети Извештај Народној скупштини и на тај начин је известити, да је сагласно члану 229. Пословника Народне скупштине, Одбор размотрио и одлучио да прихвати Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период од јула до септембра 2021. године.

Трећа тачка дневног реда – Р а з н о

Председник Одбора је подсетио чланове и заменике чланова Одбора да је на једној од предходних седница договорено да се у наредном периоду, одржи тематска седница Одбора на којој би се дискутовало о теми којој је потребно придодати још већи значај у Републици Србији, као и о другим темама (нпр: пад наталитета, вантелесна оплодња, стерилитет, алиментација и др). С тим у вези, замолио је чланове да изнесу своје предлоге и сугестије. Поред тога, председник је обавестио присутне да Одбор традиционално учествује у обележавању Дечије недеље, те да је сходно томе Одбор дао свој допринос обележавању Дечије недеље 2021. године и да је свечано отварање Дечије недеље под мотом „Дете је дете да га волите и разумете“ одржано 4. октобра 2021. године, у Палати Србије, а отварање седнице Ученичких парламената под називом „За свако дете – Важност вршњачке подршке у остваривању права детета“ одржано 5. октобра 2021. године у Дому Народне скупштине, у организацији Пријатеља деце Србије и под покровитељством Министарства за бригу о породици и демографију, а на основу чл. 50. 51. и 52. Закона о финансијској подршци породици са децом. Такође, речено је и да је Одбор другу годину за редом, обележио 20. новембар – Светски дан детета, организовањем онлајн Конференција на тему: „Како подржати ментално здравље деце у доба КОВИД – 19: изазови и решења“, на иницијативу Пријатеља деце Србије.

Поменуто је од стране председника да је Одбор за права детета у сарадњи са Повереником за заштиту равноправности одржао Конференцију поводом 10. децембра – Међународног дана људских права, на којој је представљен Посебан извештај о дискриминацији деце и поред тога додато је да су у протеклом периоду одржане и радионице на теме подршке породици и рађању, раном развоју и подршци родитељству, као и новим могућностима за унапређење положаја и заштите деце и младих.

На крају, сходно дискусији која је вођена на овој седници и темама које су се отвориле, председник Одбора је још једном позвао све чланове и заменике чланова Одбора за права детета, да уколико желе, изнесу своју предлоге и сугестије.

Седница је завршена у 13,35 часова.

Саставни део овог записника чини препис обрађеног тонског снимка, вођен на седници Одбора.

СЕКРЕТАР ОДБОРА

Јелена Ђорић

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Ивица Дачић